เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:02 น.

ประชาธิปไตยในสังคมไทย

ข้อความนี้คัดลอกมาจากหนังสือ "การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง" ของ ทิพย์พาพร ตันติสุนทร

คำว่า "ประชาธิปไตย" นั้น แท้จริงแล้วก็คือระบอบการเมืองที่เปิดโอกาสให้สำหรับทุกคนได้เป็นตัวแสดง
ไม่ให้ใครมาผูกขาดคิดรับเหมาทำแทนโดยไม่ผ่านการยอมรับได้ง่ายๆ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ ได้พูดไว้ในหนังสือการเมืองของพลเมืองฯว่า
"ประชาธิปไตยนั้นมีเนื้อหาและวิญญาณที่เป็นเอกอุ คือการปกครองของเราเอง เพื่อเราเอง และที่ตอกย้ำให้ถึงที่สุดก็คือโดยพวกเรากันเอง" พูดง่ายๆก็คือ
การปกครองกันเอง การปกครองแบบนี้ คนในสังคมก็ต้องพูดกันรู้เรื่อง มีเหตุมีผล มีวิจารณญาณและมีความรับผิดชอบ ไม่ใช่เฮกันไปตามวาทกรรมของผู้นำ
หรือนักการเมืองที่มักผูกขาดการชี้นำแบบเผด็จการ

โดยที่ประชาธิปไตยนั้น เป็นทั้งระบอบการเมืองและวิถีชีวิต บิดาทางรัฐศาสตร์ของตะวันตก ได้แก่ เพลโต (Plato) และอาริสโตเติ้ล (Aristotle) ได้กล่าวไว้ว่า
ระบบการเมือง-การปกครอง กับพฤติกรรมมนุษย์ หรือบุคลิกภาพและวัฒนธรรมการเมืองของสมาชิกในสังคมนั้นจะต้องสอดคล้องกัน จากความเห็นดังกล่าว
การสร้างพลเมืองให้สอดคล้องกับระบบการปกครอง ก็จะเป็นการค้ำจุนตัวระบอบ
ซึ่งการใช้ชีวิตจนเป็นวิถีชีวิตของพลเมืองที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับอุดมการณ์ของระบอบก็จะทำให้การเมืองมีความมั่นคง

สำหรับประชาธิปไตยในประเทศไทยขณะนี้ หากอนาคตของประเทศอยู่ที่ประชาธิปไตย และพลเมืองคือผู้สนับสนุนค้ำจุนตัวระบอบ เรายังไม่มีฉันทานุมัติ
(Consensus) ในเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการสะท้อนปัญหาความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐที่ควบคุมกลไกทางการเมือง
กับพลเมืองผู้เป็นที่มาของอำนาจทางการเมือง นอกจากนี้ปัญหาที่ทับซ้อนกันก็คือ เราจะ "สร้างพลเมือง"
หรือเปลี่ยนแปลงประชาชนให้เป็นพลเมืองที่ใช้ชีวิตและมีวัฒนธรรมการเมืองที่สอดคล้องกับระบอบการเมืองหรืออุดมการณ์ประชาธิปไตยได้อย่างไร และโดยวิธีใด

สิ่งที่สะท้อนให้เราเห็นก็คือสังคมไทยอ่อนแอ ไม่อาจแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับวิกฤติใหญ่ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๐ วิกฤติการเมือง
ความแตกแยกแบ่งสี ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๔๙ และวิกฤติมหาอุทกภัย ๒๕๕๔ สิ่งที่น่าพิจารณาคือ หลังการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ จวบจนปัจจุบัน
ทั้งกลไกการเมืองระดับบนสุด
และกลไกบริหารด้านต่างๆของรัฐมิได้มีความแข็งแกร่งหรือความสามารถในการจัดการเมื่อต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์ที่รุนแรงดังกล่าวมาแล้วได้
แม้ว่าเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญภายหลังปี ๒๔๗๕ คือ การขยายมิติการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง
โดยการนำเอาระบอบประชาธิปไตยเข้ามาแทนที่ระบอบเดิม แต่ก็ปรากฏว่ามิตินี้ยังไม่สามารถผนึกกำลังเป็นปึกแผ่นแน่นหนาได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุดมการณ์ ค่านิยม
และด้านสถาบันทางการเมือง ประชาชนโดยทั่วไปยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงใดๆได้
ทำให้บทบาทของรัฐราชการมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เมื่อถึงประเทศไทย จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนจะมีขึ้นได้ก็โดยผ่านการเลือกตั้ง และการเข้าร่วมโครงการต่างๆ
ตามที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนด การมีบทบาททางการเมืองของประชาชนจึงถูกจำกัดอยู่เพียงการเป็น "ผู้เข้าร่วม" ทางการเมือง หาใช่ผู้ "มีส่วนในการกระทำร่วม"
ทางการเมืองตลอดระยะเวลานับแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง แม้ในอีก ๑ ขวบปีข้างหน้าคือปี ๒๕๕๕ ก็จะครบรอบ ๘๐ ปี
ของการนำเอาระบอบประชาธิปไตยมาใช้ในประเทศ และคนไทยมีรัฐธรรมนูญใช้แล้วถึง ๑๘ ฉบับ
แต่ความเข้าใจและความรู้ทางการเมืองของคนไทยยังอยู่ในลักษณะจำกัด ความอ่อนแอของสังคมจึงสะท้อนได้จากการไม่สามารถสร้างมิติการมีส่วนร่วมของประชาชน
ให้เป็นพลังสังคมร่วมกับรัฐในการพัฒนาความมั่นคงทางสังคม เพื่อร่วมกันฝ่าวิกฤติใหญ่ๆ ของชาติไปให้ได้
เรื่องการเมืองจึงยังไม่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับวัฒนธรรมและการใช้ชีวิตของคนไทยโดยทั่วไป หรืออาจกล่าวได้ว่า คนไทยยังขาดวัฒนธรรมการเมือง

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:00 น. - แก้ไขล่าสุด วันศุกร์ที่ 11 มกราคม 2013 เวลา 00:02 น.

จึงควรที่เราจะได้ทำความคุ้นเคยกับ "การเมือง" ให้มากขึ้น เพราะการเมืองเกี่ยวข้องกับทุกคน ทุกเรื่อง ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
การไม่สนใจการเมืองและไม่มีความรู้และความเข้าใจการเมือง จึงมีผลทำให้คนไทยถอยห่างจากการเมืองมากขึ้น และปล่อยให้ธุระทางการเมืองเป็นเรื่องของข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ และกลายเป็นธุรกิจการเมืองไปแล้ว เมื่อข้าราชการ นักธุรกิจ และนักการเมือง ร่วมกันทำกิจกรรมทางการเมืองในทุกระดับ
จึงเกิดการคอร์รัปชั่นขนานใหญ่ กลายเป็นมะเร็งร้ายทางการเมืองที่กัดกร่อนสังคมไทยอยู่ในทุกวันนี้

โปรดติดตามอ่านตอนต่อไปได้ในบันทึก " การเมือง"

{jcomments on}